

**Tweede Meting
Maatschappelijk
Verantwoord Ondernemen
Vereniging Innovatieve
Geneesmiddelen**

Augustus 2025

**Vereniging
Innovatieve
Geneesmiddelen**

Stichting MVO-Register
Zuiderzeelaan 27
8017 JV Zwolle

The Netherlands
+31 (0)88 - 004 77 50
www.mvo-register.nl

Tweede Meting Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen

Augustus 2025

MVO

Samenvatting

0.1

De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) vertegenwoordigt 45 internationale, innovatieve geneesmiddelbedrijven die zich richten op onderzoek en ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen. Met innovaties richten zij zich op het verbeteren en verlengen van het leven van patiënten. Het portfolio van de leden is gevarieerd: van oncologie tot neurologie en van zeldzame ziekten tot volksziekten.

De VIG stimuleert het ontwikkelen van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) onder haar leden. MVO is ook onderdeel van haar maatschappelijke code. De VIG heeft Stichting MVO-Register gevraagd de stand van MVO onder haar leden in beeld te brengen op basis van de belangrijkste dilemma’s en gericht op de Nederlandse markt.

Daartoe is de TIM-meting gebruikt, welke bestaat uit het meten van de volwassenheid in Transparantie, Impact en MVO-management conform het TIM-protocol van Stichting MVO-Register. Het protocol is gebaseerd op internationale standaarden, richtlijnen en wetgeving zoals ISO 26000, Sustainable Development Goals, Global Reporting Initiative, OESO/UNGC, CSDDD en CSRD. Daarnaast heeft de

TIM-meting ook haar eigen karakter en methodiek, doordat het onderdelen uit de internationale richtlijnen laat samenkomen en deze specifiek gericht zijn op het maken van impact.

Medicijnen kunnen een aanzienlijke impact hebben op het leven van mensen door ziekten te behandelen of te voorkomen, symptomen te verlichten en de algehele gezondheid en levenskwaliteit te verbeteren. Bedrijven die medicijnen ontwikkelen en maken dragen per definitie bij aan Sustainable Development Goal nummer 3: Goede gezondheid en welzijn. Kortom,

de farmacie ontwikkelt mooie dingen die verteld mogen worden.

Maar hoe verantwoord opereren deze bedrijven? Elk bedrijf laat een milieu- en sociale footprint achter op de wereld. En rondom het ontwikkelen, produceren en gebruiken van medicijnen liggen diverse dilemma’s. Denk aan de CO₂ -footprint van medicijnen of de herkomst van grondstoffen en onder welke arbeidsomstandigheden deze worden geproduceerd.

0.2
Project aanpak

Stichting MVO-Register gebruikt de TIM-meting als vehikel om de VIG-leden door te meten. Het project loopt drie jaar, waarbij in het eerste jaar een nulmeting is gedaan welke daarna eens per jaar wordt herhaald. Bij een TIM-meting wordt gemeten op drie pijlers: Transparantie, Impact en MVO-Management.

Dit tweede rapport is een samenvatting van alle metingen die zijn uitgevoerd onder de VIG-leden. We belichten in dit rapport wat er al goed gaat binnen de VIG en waar de kansen liggen voor de toekomst. Elk deelnemend VIG-lid ontvangt ook een individueel rapport, inclusief benchmark.

De scope van dit project is ‘Nederland’. Het doel van dit project is om MVO te plaatsen in een Nederlandse context. Dat er gekeken is naar MVO-ontwikkeling vanuit het Nederlandse perspectief wil niet zeggen dat (internationale) hoofdkantoren geen grote rol spelen in die ontwikkelingen. De essentie in de scopebepaling wordt gevangen in de volgende vraag: ‘Welke impact ontstaat door de activiteiten die in Nederland worden ondernomen?’

- In het impact-deel van het onderzoek zijn de volgende MVO-aspecten onderzocht:
- Milieubelasting geneesmiddelen
 - Klimaat en energie
 - Gezond en veilig werken
 - Toegang tot betaalbare medicijnen
 - Maatschappelijk verantwoord inkopen

0.3
Resultaten VIG Bedrijven

In het onderzoek zijn de resultaten van 33 VIG-leden verwerkt. Hieronder een overzicht van de gescoorde onderdelen:

Criteria	Scores 2024
Transparantie	26%
Volledigheid	27%
Zekerheid	23%
Impact	58%
Milieubelasting geneesmiddelen	42%
Klimaat en energie	72%
Gezond en veilig werken	71%
Toegang tot betaalbare medicijnen	56%
Maatschappelijk verantwoord inkopen	47%
Management	69%
MVO commitment	92%
Gedragscode	91%
Bestuur	75%
Management aanpak en -beoordeling	44%
MVO onderwerp selectie	70%
Stakeholders en materialiteit	75%
Due diligence	47%
TIM score	53%

Conclusies en aanbevelingen voor VIG Leden

In dit onderzoek zijn de resultaten van 33 VIG-leden verwerkt (71 procent van de leden). Van de leden die vorig jaar hebben deelgenomen rapporteert 67 procent voor de tweede keer. Van alle VIG-leden neemt 20 procent dit jaar voor het eerst deel. Dit jaar hebben 25 bedrijven van de 45 VIG-leden deelgenomen aan dit project, één meer dan vorig jaar. Daarmee is de actieve respons wel gezakt van 57 naar 56 procent.

Met een gemiddelde stijging van 11 procent op de eindscore zien we een positieve tendens. Waar de sector met de nulmeting 42 procent scoorde, halen de nieuwe deelnemers aan dit onderzoek gemiddeld meteen al 52 procent. Dat is 10 procent meer dan het resultaat van de nulmeting. De groep deelnemers die actieve updates heeft aangeleverd, laat een stijging zien van 16 procent. De helft van deze stijging is afkomstig van transparantie en het ontsluiten van informatie in het register. De andere helft is gerelateerd aan verbeteringen op het gebied van impact en management.

Conclusies en aanbevelingen op transparantie

- *Maak Nederlandse MVO-verslagen:* Als VIG-leden op lokaal niveau begrip willen creëren is het noodzakelijk om ook op lokaal niveau transparant te zijn, met focus op lokale problematiek.
- *Plaats MVO-verhalen in context en maak ze begrijpelijk:* Door het vertellen van MVO-verhalen kan de context van de situatie nader worden toegelicht, in begrijpelijke taal voor stakeholders. Waarom bepaalde keuzes worden gemaakt, of waarom het is zoals het is.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen op Impact

- *Milieubelasting geneesmiddelen - verbeter 'product stewardship':* Verbreed product stewardshipprogramma's en ontsluit resultaten, dan kan in samenwerking met stakeholders worden gewerkt aan het verkleinen van de milieubelasting van medicijnen en afbraak-producten.
- *Klimaat & Energie - Maak lokale inspanningen*

zichtbaar: Continueer de huidige programma's, rapporteer de resultaten van lokale programma's (van bijvoorbeeld mobiliteit en distributie) om zo zichtbaar te zijn voor lokale stakeholders.

- *Gezond & veilig werken* - aandacht voor vitaliteit: Continueer de huidige programma's, rapporteer de resultaten en geef op lokaal niveau meer sturing aan het onderwerp vitaliteit.
- *Toegang tot betaalbare geneesmiddelen - aandacht voor lokale programma's:* Laten meer zien wat lokaal wordt gedaan, ook in samenwerking met overheden, verzekeraars en andere stakeholders. Rapportage over initiatieven kan leiden tot meer begrip en verbeterd imago bij het algemene publiek.
- *Maatschappelijk Verantwoord Inkopen - Pas due diligence toe en maak een stappenplan:* Voor het (internationale) hoofdkantoor is de aanbeveling om meer diepgaande rapportage betreft monitoring van de leveranciersketen te ontsluiten, inclusief resultaten en verbeteringen op onderliggende onderwerpen.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen op Management

- *Borg MVO in de lokale organisatie:* Van bijzaak, naar hoofdzaak. De aanbeveling is om de formele verantwoordelijkheid en taakuitvoering ten aanzien van MVO op lokaal niveau verder te borgen.
- *Stel SMART MVO-doelstellingen op:* Ontsluit SMART geformuleerde lokale doelstellingen en resultaten om duurzame impact blijvend te borgen en samenhang met doelstellingen van het (internationale) hoofdkantoor aan te tonen.
- *Organiseer stakeholderdialoog in Nederlandse/ Europese context:* Organiseer lokale stakeholderdialoog om meer begrip te creëren bij stakeholders en lokale verslaglegging te versterken.

Conclusies en aanbevelingen voor de VIG

- *Treed prominent naar voren in het maatschappelijk debat:* In veel van de beoordelingen komt naar voren dat diverse stakeholders in de maatschappij een (onjuist) vooroordeel hebben over de farmaceutische industrie en haar maatschappelijke functie. Er is ook verwarring over de rol die Nederlandse verzekeraars en de overheid spelen inzake maatschappelijke onderwerpen. Een onderwerp als toegang tot en betaalbare geneesmiddelen is daarvan een voorbeeld. Het niet begrijpen van de rolverdeling tussen farmaceutische bedrijven, de verzekeraars en de overheid, gecombineerd met defensief handelen (gebrek aan communicatie) vanuit de farmaceutische industrie, wakkert onbegrip verder aan. Het nadrukkelijk bijdragen aan het brede maatschappelijk debat, het geven van context, transparantie over dilemma's en duidelijke oplossingsrichtingen zullen een positieve bijdrage leveren aan het begrip over en het imago van farmaceutische industrie.
- *Faciliteer samenwerking op onderwerpen:* Op het gebied van MVO kunnen de leden van elkaar leren. Er is een groeiende aandacht voor bijvoorbeeld de milieu impact van medicijnen. Het is een voorbeeld waarbij de VIG een rol kan spelen bij de ontwikkeling van sector brede richtlijnen en criteria om de impact van medicijnen op het milieu te beoordelen. Als vertegenwoordiger van de sector kan de VIG, ook internationaal, een leidende en verbindende rol nemen in de dialoog over dergelijke MVO-aspecten.

Inhoud

0.	Samenvatting	3
1.	Inleiding	10
2.	Project aanpak	12
2.1	Werkwijze TIM meting	13
2.1.1	Scope overwegingen	13
2.1.2	Selectie MVO-aspecten	15
3.	Resultaten VIG Bedrijven	18
3.1	Deelname name	18
3.2	Gemiddelden scores VIG-Leden	19
3.3	Transparantie	20
3.3.1	Volledigheid	20
3.3.2	Zekerheid	20
3.4	Impact	20
3.4.1	Milieubelasting geneesmiddelen	21
3.4.2	Klimaat & energie	22
3.4.3	Gezond en veilig werken	24
3.4.4	Klinische onderzoek	24
3.4.5	Toegang tot betaalbare geneesmiddelen	24
3.4.6	Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI)	25
3.5	MVO-Management	28
3.5.1	Commitment	28
3.5.2	Gedragcode	28
3.5.3	Bestuur	28
3.5.4	MVO-Aanpak	29
3.5.5	MVO relevantiebepaling	30
3.5.6	Stakeholders & Materialiteit	30
3.5.7	Due diligence	30
4.	Conclusies en aanbevelingen VIG leden	32
4.1	Transparantie	34
4.2	Impact	35
4.3	Management	35
4.4	Conclusies en aanbevelingen voor de VIG	36
	Bijlage TIM kaarten	42

2. Inleiding

De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) vertegenwoordigt 45 internationale, innovatieve geneesmiddelbedrijven, die zich richten op onderzoek en ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen. Met innovaties streven zij naar het verbeteren en verlengen van het leven van patiënten. Het portfolio van de leden is gevarieerd: van oncologie tot neurologie en van zeldzame ziekten tot volksziekten.

De VIG stimuleert het ontwikkelen van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) onder haar leden. MVO is ook onderdeel van haar maatschappelijke code. De VIG heeft Stichting MVO-Register gevraagd de stand van MVO onder haar leden in beeld te brengen, op basis van de belangrijkste dilemma's en gericht op de Nederlandse markt.

Daartoe is de TIM-meting gebruikt, welke bestaat uit het meten van de volwassenheid in Transparantie, Impact en MVO-management, conform het TIM-protocol van Stichting MVO-Register. Het protocol is gebaseerd op internationale standaarden, richtlijnen en wetgeving zoals ISO 26000, Sustainable Development Goals, Global Reporting Initiative, OESO/UNGC, CSDDD en CSRD. Daarnaast heeft de TIM-meting ook haar eigen karakter en methodiek, doordat het onderdelen uit de internationale richtlijnen laat samenkomen en deze specifieker gericht zijn op het maken van impact.

Medicijnen kunnen een aanzienlijke impact hebben op het leven van mensen door ziekten te behandelen, symptomen te verlichten, ziekten te voorkomen en de algehele gezondheid en levenskwaliteit te verbeteren. Bedrijven die medicijnen ontwikkelen en maken dragen per definitie bij aan Sustainable Development Goal nummer 3: goede gezondheid en welzijn. Kortom, de farmacie ontwikkelt mooie dingen die verteld mogen worden. Maar hoe verantwoord opereren deze bedrijven? Elk bedrijf laat een milieu- en sociale footprint achter op de wereld. En rondom het ontwikkelen, produceren en gebruiken van medicijnen liggen diverse dilemma's. Denk aan de CO₂-footprint van medicijnen, de herkomst van grondstoffen, onder welke arbeidsomstandigheden deze worden geproduceerd, etc.

De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) stimuleert het ontwikkelen van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) onder haar leden. MVO is ook onderdeel van haar [maatschappelijke code](#). De VIG heeft Stichting MVO-Register gevraagd de stand van MVO onder haar leden in beeld te brengen op basis van de belangrijkste dilemma's en gericht op de Nederlandse markt.

Doelstellingen Project

Het VIG MVO project omvat de volgende doelstellingen:

- Een nulmeting uitvoeren onder alle VIG-leden om tastbaar en visueel te maken wat er allemaal al gebeurt op het gebied van MVO, inclusief twee jaarlijkse vervolgmetingen.
- De VIG-leden op een praktische manier helpen te bepalen welke MVO-thema's relevant en significant zijn zodat er focus kan komen in de MVO-ontwikkeling en activiteiten.
- Het inzichtelijk maken voor directies waar de MVO-kansen & risico's liggen, gezien de Nederlandse scope en de daarbij behorende invloedsfeer.

Stichting MVO-Register gebruikt de TIM-meting als vehikel om de VIG-leden door te meten. Het project loopt drie jaar, waarbij in het eerste jaar een nulmeting wordt gedaan welke daarna eens per jaar wordt herhaald.

Transparantie
Impact
MVO Management

Als Stichting MVO-Register ondersteunen wij dergelijke initiatieven. Elke sector bevindt zich in een andere fase van MVO-ontwikkeling. Sectoren die voorop lopen, doen dit vaak onder druk van hun stakeholders. Wat betreft de vooruitgang binnen de farmaceutische industrie spelen ook overheidsreguleringen en de rol van verzekeraars een belangrijke rol. Er wordt reeds veel ondernomen binnen de farmaceutische industrie en deze meting is een inventarisatie om deze inspanningen zoveel mogelijk in kaart te brengen.

Dit rapport is een samenvatting van alle metingen die zijn uitgevoerd onder de VIG-leden. We belichten in dit rapport wat er al goed gaat binnen de VIG en waar de kansen liggen voor de toekomst. Elk deelnemend VIG-lid ontvangt ook een individueel rapport, inclusief benchmark.

2. Project aanpak

Stichting MVO-Register maakt gebruik van de TIM-meting om de VIG-leden door te meten. Tijdens de TIM-meting wordt gemeten waar elk lid staat in de MVO-ontwikkeling en waar voor de komende periode de belangrijkste ontwikkelpunten liggen om bij te dragen aan de MVO-doelen.

Voor elke individuele meting zijn de volgende stappen doorlopen:

- Kick off
- Samenstellen MVO-dossier
- Indienen MVO-dossier
- Uitvoeren meting:
 - transparantiemeting;
 - impactmeting;
 - MVO-management meting; en toekennen sterrenstatus.
- Publicatie resultaat
- Management briefing

Ieder VIG-lid is in Q4 2024 uitgenodigd om deel te nemen aan de meting voor zijn of haar organisatie. Er is een aantal centrale online kick-offsessies gehouden waarin de VIG-leden zijn voorgelicht over het project, de aanpak en wat er van hun werd verwacht om metingen te kunnen uitvoeren. Er is een helpdesk beschikbaar gesteld voor VIG-leden met vragen.

Om het MVO-dossier samen te stellen hebben de VIG-leden toegang gekregen tot het MVO-Registerportaal waarmee zij hun MVO-dossier kunnen vormen ten behoeve van de meting. Daarna is het dossier ingediend.

Vervolgens zijn de individuele beoordelingen uitgevoerd, waarna elk lid dat het MVO-dossier heeft ingediend een individuele managementbriefing heeft ontvangen waarin de individuele resultaten zijn besproken.

Consolideren TIM-metingen

De resultaten van de individuele metingen zijn geconsolideerd in dit rapport. Hierdoor is een goed beeld ontstaan van waar de VIG-leden als collectief staan op het gebied van MVO. Van de collectieve meetresultaten is ook per onderdeel een benchmarkscore gemaakt. Gepaard met het verschijnen van dit rapport ontvangen de VIG-leden nog een overzicht van hoe zij presteren ten opzichte van het VIG-gemiddelde.

De vervolgmetingen worden in de komende jaren volgens hetzelfde protocol uitgevoerd. Hierdoor wordt de voortgang van de VIG zichtbaar gemaakt, op basis van feiten.

2.1

Werkwijze TIM meting

De TIM-meting bestaat uit het meten van de volwassenheid in Transparantie, Impact en MVO-management conform

TIM Meting

POWERED BY MVO REGISTER

het [TIM-protocol](#) van Stichting MVO-Register. Het TIM-protocol is publiek beschikbaar (gratis login verkrijgbaar).

Transparantie focust op welke informatie publiek beschikbaar is. De componenten waarop transparantie mag worden verwacht worden individueel bepaald door de 'minimum standaard transparantie', opgenomen in het TIM-protocol.

De impactmeting focust zich op de top vijf meest relevante MVO-aspecten van elk VIG-lid. Deze top vijf kan per bedrijf verschillen. De top vijf wordt geformuleerd op basis van de kernactiviteiten van elk lid en op basis van de Nederlandse scope en invloedsfeer (zie ook §2.1.2).

De verwachtingen op basis van MVO-management worden ook bepaald door de 'minimum standaard transparantie', zoals aangegeven in het TIM-protocol.

2.1.1

Scope overwegingen

Zoals aangegeven is de scope van dit project 'Nederland'. Het doel van dit project is om MVO te plaatsen in een Nederlandse context, niet om 42 internationale rapporten te reviewen en daar een oordeel over te geven. Dat gekeken is naar MVO-ontwikkeling vanuit de Nederlandse context wil echter niet zeggen dat het (internationale) hoofdkantoor geen grote rol speelt in die ontwikkelingen. De essentie in de scopebepaling wordt gevangen door de volgende vraag:

'Welke impact ontstaat door de activiteiten die in Nederland worden ondernomen?'

In veel gevallen is het het (internationale) hoofdkantoor dat de programma's actief uitvoert.

<i>Thema</i>	<i>Overwegingen</i>
Milieubelasting geneesmiddelen	Op het moment dat medicijnen na goedkeuring door het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) op de markt zijn gebracht, ligt al vast welke werkzame stoffen en hulpstoffen worden gebruikt. En hiermee ook welke afbraakproducten te verwachten zijn. Het indienen van het dossier, inclusief kennis over de milieueffecten is hiermee een aangelegenheid van het (internationale) hoofdkantoor waar de productie of lokale handelsorganisatie geen invloed meer op heeft. Een productielocatie kan zich inspannen te voorkomen dat (afval van) medicijnen in het afval en/of afvalwater terecht komt. Van een lokale handelsorganisatie mag worden verwacht dat zij informatie verstrekt over de invloed van de medicijnen en afbraakproducten van medicijnen op het milieu en hoe negatieve gevolgen kunnen worden voorkomen. NB: De milieueffecten van de afbraakproducten van medicijnen hebben in de afgelopen decennia slechts beperkt aandacht gekregen. Het verbeteren van de aandacht op dit onderwerp bij zowel ontwerp als ontwikkeling en bij de toelating bij de EMA krijgt toenemend de aandacht.
Klimaat & energie	De klimaat footprint kan worden opgesplitst in de footprint van de organisatie en de footprint van de producten. Vanuit het blikveld lokale scope kan invloed worden uitgeoefend op de footprint van de lokale organisatie (handelskantoor en fabriek) en de distributie van de producten. De footprint van de producten zelf, inclusief vervaardiging van de grondstoffen, betreft een aangelegenheid waarop de lokale organisatie beperkt tot geen invloed heeft.
Gezond en veilig werken	Het (internationale) hoofdkantoor is vaak nadrukkelijk aanwezig als het gaat om veiligheid en gezondheid. Zeker als het productielocaties betreft. Het is ook een MVO-aspect dat gemakkelijk in de lokale scope geplaatst kan worden. Veiligheid in de keten is een onderwerp dat via Maatschappelijk Verantwoord Inkopen gemanaged kan worden.
Klinisch onderzoek	Klinisch onderzoek en verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de potentiële effecten richting de deelnemers is een aangelegenheid van de organisatie die ontwerp en ontwikkeling toepast. Dit kan de lokale organisatie betreffen of het (internationale) hoofdkantoor, afhankelijk van waar deze geplaatst is binnen de organisatie.
Toegang tot betaalbare geneesmiddelen	De betaalbaarheid van medicijnen heeft in deze meting nadrukkelijk een Nederlandse scope. Waar het (internationale) hoofdkantoor mogelijk activiteiten plant in landen met een lager welvaartsniveau, is de aandacht voor deze meting gevestigd op de activiteiten van de lokale organisatie.
Maatschappelijk verantwoord inkopen	Ook als productieactiviteiten in Nederland plaatsvinden wordt de inkoop van ingrediënten over het algemeen gemanaged vanuit het (internationale) hoofdkantoor. De impact in de keten, hetzij negatief, hetzij positief, is er omdat in Nederland medicijnen worden verkocht. Vanuit dit onderzoek kan worden volstaan met het volgen van het programma van het (internationale) hoofdkantoor ten aanzien van maatschappelijk verantwoord inkopen.

2.1.2
Selectie MVO-aspecten

Het bepalen van de top vijf MVO-aspecten per organisatie gebeurt in twee stappen.

1. Stichting MVO-Register onderhoudt een systeem van ‘TIM-kaarten’ waarbij per sector/ categorie een top vijf aan MVO-aspecten wordt bepaald. De TIM-kaarten maken MVO toegankelijk en implementeerbaar voor alle organisaties. Een TIM-kaart laat zien welke MVO-aspecten het meest relevant zijn per bedrijfstak. De TIM-kaart is geen overzicht van ‘alle’ relevante MVO-onderwerpen maar een selectie van de top vijf, vertaald naar wat dit betekent voor de sector/categorie. De MVO-aspecten worden door het MVO-Register geselecteerd op basis van marktanalyse en deskundigheid. In het

geval van de VIG is onder andere gebruik gemaakt van het stakeholder-onderzoek van de GRI en de focus-onderwerpen uit de Green Deal 3.0².

2. De significantie van MVO-aspecten kan variëren per bedrijf. Wanneer het MVO-dossier voor een bedrijf wordt klaargezet is het op maat gemaakt. Beoordelingspunten en de MVO-aspecten worden individueel bepaald op basis van een beslisboom en de ‘TIM kaarten’. Voor de VIG leden is onder andere onderscheid gemaakt in de activiteiten onderzoek/ ontwikkeling, productie en handel. Vanuit de scope Nederland is gekeken welke activiteiten het VIG-lid in Nederland onderneemt.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de standaard MVO-aspecten per activiteit. De TIM-kaarten zelf zijn opgenomen in de bijlage.

	<i>Handel</i>	<i>Productie</i>	<i>Onderzoek en Ontwikkeling</i>
Milieubelasting geneesmiddelen	Focus op voorkomen overmatig gebruik	Focus op lozingen en verspilling fabriek	Focus op neveneffecten, inclusief afbraakproducten in het milieu na gebruik
Klimaat & energie	Focus op gebouwen, distributie en mobiliteit	Focus op productie & distributie	Focus op gebouw en mobiliteit
Gezond en veilig werken	Focus op vitaliteit en gezondheid	Focus op veiligheid in de fabriek en vitaliteit	Focus op veiligheid in lab, (pilot)fabriek en vitaliteit
Klinisch onderzoek	NVT	NVT	Focus op transparantie richting deelnemers en potentiële neven-effecten
Toegang tot betaalbare geneesmiddelen	Focus op weesgeneesmiddelen en betaalbare geneesmiddelen in Nederland	Focus op weesgeneesmiddelen en betaalbare geneesmiddelen in Nederland	Focus op weesgeneesmiddelen en betaalbare geneesmiddelen in Nederland
Maatschappelijk verantwoord inkopen	Focus op milieu-belasting, arbeidsomstandigheden, mensenrechten en corruptie in de keten	Focus op milieu-belasting, arbeidsomstandigheden, mensenrechten en corruptie in de keten	NVT

¹ Sustainability Topics for Sectors: What do stakeholders want to know, Global Reporting Initiative
² <https://www.greendeals.nl/green-deals/green-deal-samen-werken-aan-duurzame-zorg-green-deal-30>

Green Deal 3.0: de Green Deal is geschreven voor de gehele zorgsector. Dit betekent dat niet alle onderwerpen die worden aangesneden door de Green Deal ook significant zijn voor de farmaceutische industrie. Bij het selecteren van de top 5-onderwerpen is zorgvuldig overwogen welke sub-onderwerpen significant zijn in de context van de farmaceutische industrie.

Voorbeeld: Het thema 'Meer inzet op gezondheid' is vooral gericht op gezondheid van patiënten en personeel, thuis en op de zorglocatie. Natuurlijk kan het zorgvuldig selecteren van medicijnen een belangrijke rol spelen in die gezondheid. Maar dat is een keuze die gemaakt wordt door zorginstellingen en artsen. De sub-onderwerpen die door de Green Deal 3.0 worden aangedragen bij dit thema zijn onvoldoende passend om ze één op één over te nemen voor de farmaceutische industrie.

3. Resultaten VIG Bedrijven

In dit onderzoek zijn de resultaten van 33 VIG-leden verwerkt (71 procent van de leden). Van de leden die vorig jaar hebben deelgenomen rapporteert 67 procent voor de tweede keer, 33 procent heeft geen actieve update aangeleverd. Van alle VIG-leden neemt 20 procent dit jaar voor het eerst deel. Dit jaar hebben 25 bedrijven van de 45 VIG-leden deelgenomen aan dit project, één meer dan vorig jaar. Daarmee is de actieve respons wel gezakt van 57 naar 56 procent. Alle deelnemende lokale organisaties verhandelen producten in Nederland.

Van de deelnemende organisaties hebben ook één of meerdere productiefaciliteiten in Nederland. Zoals beschreven in paragraaf §2.1.2 hebben deze organisaties vergelijkbare onderwerpen als handelsorganisaties, echter met aanvullende focus op het gebied van milieubelasting medicijnen, energie en klimaat en gezond en veiligheid werken. Slechts één van de leden die gerapporteerd heeft is in Nederland ook betrokken bij ontwerp en onderzoek. Dit is onvoldoende om conclusies te verbinden aan het onderwerp klinisch testen. Daarom is dit onderwerp niet verder uitgewerkt in dit rapport.

3.2 Gemiddelden scores VIG-Leden

<i>TIM scores en onderdelen</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Transparantie	2%	26%
Volledigheid	0%	27%
Zekerheid	12%	23%
Impact	50%	58%
Milieubelasting geneesmiddelen	39%	42%
Klimaat en energie	61%	72%
Gezond en veilig werken	59%	71%
Toegang tot betaalbare medicijnen	45%	56%
Maatschappelijk verantwoord inkopen	43%	47%
Management	61%	69%
MVO commitment	79%	92%
Gedragscode	84%	91%
Bestuur	59%	75%
Management aanpak en beoordeling	41%	44%
MVO onderwerp selectie	65%	70%
Stakeholders en materialiteit	72%	75%
Due diligence	46%	47%
TIM score	42%	53%

3.3
Transparantie

Voor het volledige criteria overzicht verwijzen wij naar het [TIM-protocol](#).

3.3.1
Volledigheid

27/100 Communicatie is over het algemeen strak gestroomlijnd binnen multinationale organisaties. Zo ook, of misschien wel nog meer in de farmacie. Hierdoor heeft de lokale organisatie veelal geen volmacht om te communiceren over MVO. De lokale organisatie heeft daardoor ook niet altijd toegang tot alle informatie.

Er zijn over het algemeen wel rapporten van het (internationale) hoofdkantoor, waarbij transparantie hoog in het vaandel staat, maar dat wordt niet doorvertaald naar lokale transparantie. De ingeleverde datasets zijn over het algemeen wel compleet, maar zonder volmacht om deze extern te rapporteren. Onbekendheid met dit proces kan een belemmering zijn om op lokaal niveau extern te rapporteren.

Initieel was met name de onbekendheid met de informatievraag en welke documenten zichtbaar zijn, een obstakel om de informatie te delen. Andere redenen zijn het voorkomen van boetes (reguleren van geneesmiddelenreclame) en diverse (internationale) hoofdkantoren geven daarnaast geen toestemming om individuele rapporten te maken.

Het publiceren van lokale MVO-rapporten kan bijdragen aan het vertrouwen in en het imago van de sector. In toenemende mate wordt er meer gepubliceerd. Inmiddels zijn er acht organisaties die de rapporten openbaar maken en een aantal organisaties heeft het nog in overweging. De uitdaging voor deze organisaties is nu om alle relevante informatie om te gaan zetten naar rapportages voor stakeholders.

3.3.2
Zekerheid

23/100 Omdat er lokaal niet extern wordt gerapporteerd, is er ook geen sprake van verificatie. In een aantal gevallen zijn er wel certificaten of andere toetsingen aanwezig waarbij zichtbaar is dat zij ook op lokaal niveau geldig zijn, denk aan ISO45001, ISO14001, GHG toetsingen, en dergelijke. De scores die wél zijn gegeven zijn afkomstig van geverifieerde rapporten van moederorganisaties. Het publiceren van lokale, geverifieerde MVO-rapporten kan bijdragen aan het vertrouwen in en het imago van sector.

3.4
Impact

Voor het volledige criteria overzicht verwijzen wij naar het [TIM-protocol](#). Omdat Impact 60 procent van de score vertegenwoordigt volgt hier wel een extra toelichting. Bij impact wordt gekeken naar de mate waarin organisaties initiatieven hebben ontplooid en resultaten hebben ontsloten op het gehele MVO-aspect. Een MVO-aspect kan immers uiteenvallen in verschillende elementen. Er wordt dus beoordeeld of er concrete maatregelen zijn op alle elementen van het aspect, en of er gekwantificeerde (positieve) impact wordt gerapporteerd op die elementen. Tenslotte wordt ook beoordeeld of bedrijven zichtbaar maken waarom ze met een MVO-aspect bezig zijn (bedrijfseconomische impact). De gedachte is om organisaties te laten beschouwen wat de business case achter het aspect kan zijn, zodat maatregelen nemen en impact rapporteren een integraal onderdeel wordt van de bedrijfsvoering.

Elk MVO-aspect wordt beoordeeld op de volgende criteria

Maatregel: Er is minimaal één concrete maatregel die potentieel positieve impact heeft.

Maatregel compleet: De getoonde maatregel(en) geeft/geven een compleet beeld ten opzichte van alle relevante onderdelen van het aspect.

Metten: De getoonde maatregel(en) heeft/hebben een gemeten positieve sociale of milieu impact.

Metten compleet: De gemeten sociale of milieu-impact geeft een compleet beeld ten opzichte van alle relevante onderdelen van het aspect.

Business impact: Voor de getoonde maatregel(en) is de bedrijfseconomische impact in kaart gebracht.

3.4.1
Milieubelasting geneesmiddelen

42/100 **Omschrijving MVO-aspect** Mens en milieu worden beïnvloed door werkzame stoffen en hulpstoffen in geneesmiddelen en omgekeerd. Zowel tijdens productie als bij de verkoop kan de farmaceutische industrie bijdragen aan het verkleinen van de impact van geneesmiddelen op het milieu. Denk bijvoorbeeld aan het vermijden van chemicaliën en afbraakproducten van geneesmiddelen die in het oppervlaktewater terecht komen of anderszins het milieu negatief kunnen beïnvloeden, voorkomen van lozingen, verspilling en overmatig gebruik van geneesmiddelen inclusief voorlichting aan consumenten betreffende het gebruik en afvoeren van geneesmiddelen.

Highlights

Product-stewardship

Zoals ook vorig jaar gerapporteerd is, laten diverse VIG-leden initiatieven zien op het gebied van onderzoek naar ingrediënten, groene chemie en het uitvoeren van levenscyclus analyses. Deze vormen van product-stewardship kijken naar de milieu-impact in de gehele cyclus, van grondstof tot afbraakproducten die in het milieu terecht kunnen komen.

Er is groeiende aandacht voor de integratie van milieu-aspecten bij de ontwikkeling van medicijnen. Een deelnemer rapporteert over een interne productduurzaamheidsindex, die een belangrijke bijdrage levert aan het beheer van vervuiling door PIE (pharmaceuticals in the environment) en deze gebruikt als maatstaf voor de impact van lozingen in het water. De index geeft de ecologische voetafdruk van een product weer in zes categorieën van milieu-impact: CO₂-uitstoot, energie, watervoorraden, lozingen in het water, gebruik van grondstoffen, en innovatie en verbetering.

Uitgaande van de levenscyclus van het medicijn, wordt gesteld dat de onderzoeks- en ontwikkelfase van een medicijn zelf wel vijf tot vijftien jaar kan beslaan. Ook de inventarisatie van grondstoffen en het beoordelen van de impact van producten over de gehele levenscyclus van het product (LCA) is complex en kost tijd. Daarmee zouden dergelijke inventarisaties goed passen in de reeds bestaande onderzoeks- en ontwikkelfases van een medicijn.

De inventarisatie van de milieu impact van grondstoffen en ingrediënten kan zo de basis vormen voor het prioriteren van het verminderen en uiteindelijk vervangen van de meest impactvolle stoffen ten einde de impact van de producten op het milieu te verminderen. Producenten worden aangemoedigd om kwantitatieve resultaten te gaan delen om impact op het milieu concreet en aantoonbaar te maken.

Voorbeelden van initiatieven van diverse deelnemers om milieubelasting te gaan verlagen.

Het reduceren van waterverbruik en actieve stoffen in afvalwater om waterkwaliteit en waterschaarste positief te beïnvloeden.

Het gebruik maken van natuurlijke en biologisch afbreekbare ingrediënten.

Inventarisatie grondstoffen en beoordelen van de impact van producten over de gehele levenscyclus van het product (LCA).

Ontwerpen van producten met een zo laag mogelijke impact voor milieu, gebruik maken van groene chemie, ecodesign en besparing van grondstoffen.

Het verhogen van de houdbaarheidsdatum van medicijnen waardoor onnodig afval wordt voorkomen.

Het aanpassen van de dosering waarbij actieve ingrediënten worden verminderd terwijl de werking van het medicijn gelijk blijft.

Observaties

In de breedte zien we veelal verhalen van moederorganisaties op het vlak van water en waterzuivering, en maximaal toelaatbare grenswaarden van afvalstoffen in het afvalwater. Daar waar VIG-leden ook productie in Nederland hebben, is dat onderwerp ook op orde. Diverse VIG-leden zijn gestart met initiatieven op het gebied van onderzoek naar ingrediënten, groene chemie en het uitvoeren van Levenscyclus Analyses (LCA's). Deze vormen van product stewardship kijken naar de milieudruk in de gehele cyclus, van grondstof tot afbraakproducten die in het milieu terecht kunnen komen. Dergelijke onderzoeken en maatregelen zullen moeten uitwijzen wat de invloed van actieve farmaceutische ingrediënten op het milieu is en hoe de sector deze invloeden verder kan verminderen.

Enkele organisaties zijn specifiek bezig met het verminderen van de milieudruk door het verlagen van de dosering van werkzame stoffen in de medicatie (terwijl de werking voor de patiënt hetzelfde blijft), of door het verlengen van de houdbaarheid.

Highlights

TNO: Eerste resultaten tonen potentieel van circulaire farmaplastics

Kunststoffen zijn onmisbaar in de farmaceutische industrie én essentieel voor veiligheid en hygiëne. Maar hun eenmalige gebruik leidt tot enorme hoeveelheden afval die meestal worden verbrand. Daarom werkt TNO samen met partners aan circulaire oplossingen. De eerste resultaten zijn veelbelovend: uit gerecyclede bioreactorzakken zijn bouwstenen ontwikkeld voor nieuwe farmaceutische verpakkingen.

Elk jaar genereert de farmaceutische sector miljoenen tonnen plastic afval. Ongeveer 50% hiervan komt van eenmalige toepassingen, zoals bioreactorzakken en siliconenslangen, die zijn gemaakt van hoogwaardige polymeren. Ondanks hun waarde worden deze materialen bijna altijd verbrand na gebruik vanwege besmettingsrisico's.

Deze afvalstroom biedt echter aanzienlijk onbenut potentieel. Deze kunststoffen zijn technisch recyclebaar tot hoogwaardige toepassingen. Samen met een breed consortium van partners van fabrikanten, recyclers, farmaceutische bedrijven en onderzoeksinstituten is een project gestart om circulaire routes te verkennen voor eenmalig gebruikte farmaceutische zakken.

In de eerste fase beoordeelde het team het ontwerp, de logistiek en het regelgevend landschap van eenmalige zakken. Ze testten ook zowel mechanische als chemische recyclingmethoden op schone bioreactorzakken. Het resultaat? Hoogwaardige bouwstenen voor nieuwe farmaceutische verpakkingen.

Het doel is duidelijk: eenmalige kunststoffen omzetten van afval naar waardevolle grondstoffen. Maar dit vereist meer dan alleen recyclingtechnologie. Het vraagt om een systematische aanpak. Daarom gaat het project over naar een demonstratiefase. Deze omvat op:

- Korte termijn: Identificeren van toepassingen voor laagwaardige recycling, zoals buitenverpakkingen voor medische assemblages.

- Middellange termijn: Verbeteren van sortering en decontaminatie, en verbeteren van de kwaliteit van recyclelaat met behulp van compatibilisatoren en ontwerpprincipes voor recycling.
- Lange termijn: Herontwerpen van eenmalige kunststoffen voor circulariteit en het verkennen van het gebruik van recyclaten in nieuwe medische verpakkingen.

De Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) zal binnenkort ook van toepassing zijn op farmaceutische en gezondheidszorgverpakkingen. Deze vereist dat alle verpakkingen recyclebaar zijn en gerecycled materiaal bevatten.

Contactgevoelige verpakkingen van geneesmiddelen en verpakkingen die de kwaliteit van geneesmiddelen waarborgen zijn voorlopig uitgezonderd. Echter het uiteindelijke doel van de wet is om in 2050 met 100% circulaire verpakkingen te werken.

Bron: <https://www.tno.nl/nl/newsroom/insights/2025/07/circulaire-farmaplastics/>

Zijdelings gerelateerd aan het onderwerp, is er dus ook aandacht voor het verduurzamen van verpakkingen. Het reduceren van verpakkingen en leveren van alternatieve verpakkingen, met name bij secundaire en tertiaire verpakking, gebeurt vooral omdat het aanpassen van primaire verpakking gezien de strikte regelgeving veelal niet mogelijk is. Ook zijn er voorbeelden van het recyclen van bedieningssystemen.

<i>Scores - Milieubelasting geneesmiddelen</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Maatregel	79%	88%
Maatregel compleet	21%	24%
Meten	33%	30%
Meten compleet	0%	0%
Business impact	71%	76%

Conclusie

Het MVO-aspect ‘Milieubelasting geneesmiddelen’ is duidelijk een MVO-aspect in ontwikkeling. Veel organisaties besteden al aandacht aan dit onderwerp, maar de maatregelen zijn meestal nog onvolledig. Het kwantificeren van impact staat nog in de kinderschoenen en/of wordt in veel gevallen nog niet ontsloten via rapportages.

Aandachtspunten

- Vervolg geven aan inzichten vanuit product-stewardship programma’s.
- Het meetbaar en inzichtelijk maken van impact.
- Het creëren van bewustwording over de milieueffecten bij het gebruik van medicijnen door de zorg en de eindconsument.
- Het terughalen van medicatie en verantwoorde verwerking.

Algemene trend is dat steeds meer bedrijven vanuit andere motieven werken richting ‘Eco-design’. Dit wordt nu ook zichtbaar in de farmaceutische industrie.

3.4.2
Klimaat & energie

72/100

Omschrijving MVO-aspect

Broeikasgassen zoals CO₂ zijn de grootste reden voor klimaatverandering. Dit onderwerp gaat over het verlagen van de CO₂-voetafdruk van de organisatie door de energievraag te reduceren, energie-efficiëntie toe te passen en hernieuwbare energie te gebruiken voor het productieproces, gebouwen, distributie en mobiliteit.

Highlights

Voorbeelden van initiatieven hoe diverse deelnemers bezig zijn met klimaat en energie.

Participatie SBTI Science Based Targets Initiative (internationaal initiatief om wereldwijde klimaatambities te bereiken).

Inventarisatie van CO₂-emissies buiten de eigen organisatie (scope 3 ketenrapportage).

Deelname aan TCFD Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (Risicoanalyses in relatie tot klimaat).

Highlights

Het doorbreken van de paradox: astma en COPD, drijfgassen en verslechtering van het klimaat.

Er zijn diverse leden die medicijnen leveren voor mensen met astma en chronische longziekte (COPD). Een lid rapporteert dat de CO₂-uitstoot die gepaard met het gebruik van geneesmiddelen en vaccins 57 procent betreft van de totale CO₂-uitstoot van het bedrijf. En dat het grootste deel hiervan afkomstig is van het drijfgas dat wordt gebruikt in dosisinhalatoren (MDI’s). Het drijfgas alleen zou verantwoordelijk zijn voor 48 procent van de totale CO₂-uitstoot.

Er zijn al poedervarianten (DPI’s) met een significant lagere CO₂-uitstoot. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in een koolstofarm programma met het potentieel om de uitstoot van broeikasgassen door de inhalator met meer dan 90 procent te verminderen door over te stappen op een drijfgas van de volgende generatie, met een lagere koolstofuitstoot.

Diverse onderzoeken stellen vast dat bij standaarddoseringen de CO₂-voetafdruk van MDI’s twintig tot dertig keer groter zijn dan die van DPI’s. Deze zijn echter niet geschikt voor patiënten met onvoldoende longcapaciteit of lactose-intolerantie. In een artikel op de NOS-website wordt gesteld dat MDI’s door zo’n 55 procent van de anderhalf miljoen longpatiënten worden gebruikt, terwijl dat maar voor 15 tot 20 procent nodig is.

Volgens Asthma + Lung UK maken MDI’s in het Verenigd Koninkrijk zelfs 70 procent uit van de inhalatoren die worden voorgeschreven en deze veroorzaken bij elkaar al 3 procent van de totale CO₂-uitstoot van de NHS (National Health Service).

Tevens behoren de drijfgassen tot PFAS, die niet afbreken in de natuur. Dit is voor de mens in deze vorm niet schadelijk, maar met name de totale PFAS-belasting in het milieu kan schadelijk zijn voor onze gezondheid en het immuunsysteem aantasten.

Dus duurzamere alternatieven kunnen, samen met passend voorschrijven, al snel zorgen voor

een significante reductie van de CO₂-uitstoot bij fabrikanten én in het zorgstelsel. Met de ontwikkeling van een volgende generatie drijfgas, kan ook de laatste groep patiënten overstappen en zou de uitstoot grotendeels vermeden zijn. Tegelijkertijd wordt de PFAS-emissie mogelijk structureel lager, ook in de productieketens, wat toekomstige gezondheidsproblemen kan voorkomen.

De overheid en zorgverzekeraars worden aangemoedigd om in samenspraak met de sector systemen te ontwikkelen om het gebruik van deze medicijnen – ontwikkeld met gedegen onderzoek op milieueffecten en alternatieven – te stimuleren. En deze te prefereren boven medicijnen waar geen onderzoek naar milieueffecten voor is gedaan. Overheid en zorgverzekeraars kunnen er dus bewust voor kiezen om hierin te gaan investeren.

Fabrikanten worden aangemoedigd om dergelijke onderzoeken te doen voor alle producten die zij op de markt brengen. Diverse fabrikanten werken met interne CO₂-beprijzingen, waarmee verdere verduurzaming van het product assortiment gestimuleerd kan worden.

Dergelijke initiatieven hebben dus niet alleen impact op het klimaat, maar ook mede effect op milieu, gezondheid en betaalbaarheid van het zorgstelsel. Alle partijen in het zorgstelsel moeten hier hun eigen rol in oppakken.

Bron: <https://nos.nl/artikel/2562911-zorgen-over-astmapufjes-met-pfas-alternatief-waar-mogelijk>

Observaties

Bijna alle gemeten organisaties nemen maatregelen op het gebied van klimaat en energie. Ook in de verslagen van de moederorganisaties is er stevig aandacht voor dit aspect, door middel van bijvoorbeeld rapportage op TCFD. Maatregelen zijn gericht op de eigen organisatie en inmiddels ook richting de (leveranciers)keten, mede ingegeven door het commitment op SBTI. Diverse organisaties in de sector constateren dat de grootste winst in de keten te behalen valt (scope 3). Het SBTI-commitment zorgt ervoor dat organisaties moeten laten zien hoe men in 2030 wereldwijde broeikasgassen met 50 procent vermindert en in uiterlijk 2050 klimaatneutraliteit wil bereiken. De verschuivende beweging naar scope 3 wil niet zeggen dat er geen aandacht is voor de eigen organisatie. In de breedte zien we ook op lokaal niveau aandacht voor het onderwerp, onder meer op gebouwen, verwarming, aankoop groene stroom en elektrificeren van het wagenpark. Diverse scope 3-analyses van deelnemers laten zien dat (lokale) distributie een materieel onderdeel vormt van de totale klimaat footprint (~10-15 procent van de uitstoot). Maatregelen betreffende distributie van medicijnen blijven echter veelal onderbelicht.

<i>Scores - Klimaat & energie</i>	2023	2024
Maatregel	96%	100%
Maatregel compleet	38%	67%
Meten	83%	88%
Meten compleet	13%	21%
Business impact	63%	79%

Conclusie

Het MVO-aspect ‘Klimaat en energie’ staat duidelijk op de kaart. Zeker vanuit de moederorganisaties gezien, inclusief metingen en resultaten. Lokaal worden er maatregelen genomen, al laten nog niet alle lokale organisaties volledige programma´s zien. Metingen van de impact van lokale

maatregelen en op distributie zijn geregeld nog niet beschikbaar.

Aandachtspunten

- Een vervolg geven aan inzichten vanuit SBTI.
- Het inzichtelijk maken van lokale impact en resultaten van lokale maatregelen.
- Het nemen van maatregelen om de footprint van distributie te verkleinen.

Veel (internationale) hoofdkantoren zijn al aan het ontdekken waar de relevante CO₂-footprint zit (SBTI). De volgende stap is om voor de meest relevante CO₂-footprint reductieprogramma's te ontwikkelen.

3.4.3 Gezond en veilig werken

Omschrijving MVO-aspect

71/100 Mensen worden tijdens het werk blootgesteld aan diverse arbeids- en gezondheidsrisico's. Werkgevers kunnen deze risico's beperken voor medewerkers en contractors, bijvoorbeeld gerelateerd aan zwaar fysiek werk, werken met machines en mogelijk chemicaliën, maar denk ook RSI, psychosociale arbeidsbelasting en stress. Een werkgever kan maatregelen nemen om de veiligheid van (externe) werknemers te garanderen, werk gerelateerd letsel of ziekte te voorkomen en vitaliteit te stimuleren.

Highlights

Voorbeelden van initiatieven van het merendeel van de deelnemers op gezond en veilig werken.

Complete veiligheidsprogramma's met focus op veiligheid, vitaliteit, ergonomie en inclusief cultuurprogramma's en bewustwording.

Sterke focus (van het (internationale) hoofdkantoor) op incidentenrapportage inclusief frequentie, ernst, etc.

Observaties

Bijna alle organisaties zijn bezig met veiligheid en gezondheid. Het is qua compleetheid duidelijk het meest volwassen onderwerp. De meting laat een keur aan initiatieven zien,

van incidentenmanagement gedreven door moederorganisaties en zoals dat standaard binnen de industrie wordt gedaan tot bewustwordingsprogramma's voor de eigen organisatie en partnerorganisaties. Maar de programma's van het (internationale) hoofdkantoor zijn nog niet altijd compleet. Zo is vitaliteit bijvoorbeeld een onderwerp dat vanuit het (internationale) hoofdkantoor weinig aandacht krijgt. Lokaal ligt de focus op risico-evaluatie en -inventarisatie, ergonomie en preventief medisch onderzoek. Ook zijn er diverse organisaties die vitaliteit ondersteunen door lokale fitness, fruit op het werk en stimuleren van het gebruik van de fiets. Meting van lokale resultaten ontbreekt echter over het algemeen.

<i>Scores - Gezond en veilig werken</i>	2023	2024
Maatregel	83%	94%
Maatregel compleet	54%	70%
Meten	67%	82%
Meten compleet	17%	21%
Business impact	71%	88%

Conclusie

Gezond en veilig werken is een volwassen MVO-aspect, gemanaged vanuit het (internationale) hoofdkantoor en inclusief meting van resultaten. Daar waar de focus van het (internationale) hoofdkantoor op veiligheid ligt, hebben lokale organisaties meer aandacht voor gezondheid en vitaliteit. Lokaal worden er vaak afdoende maatregelen genomen, maar resultaten zijn vaak beperkt ontsloten.

Aandachtspunten

- Sturing op vitaliteit op lokaal niveau (de focus van het (internationale) hoofdkantoor beperkt zich veelal tot hardcore veiligheidsprogramma's).
- Het inzichtelijk maken van lokale impact en resultaten (verzuim).

- Kansen om inzicht te krijgen vanuit Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO).

3.4.4 Klinische onderzoek

Omschrijving MVO-aspect

NVT/100 Geneesmiddelen dienen veilig te zijn. Ook in de onderzoek- en ontwikkelfase van geneesmiddelen dienen bedrijven de juiste voorlichting te geven bij klinische tests: de juiste voorlichting, potentiële neveneffecten en gevolgen. Tevens zal een verantwoorde organisatie transparant zijn over de resultaten van tests en gevolgen voor de betreffende deelnemers.

Conclusie

Omdat slechts één van de deelnemers die dit jaar gerapporteerd heeft in Nederland klinisch onderzoek verricht, is er onvoldoende data beschikbaar voor analyse op dit aspect.

3.4.5 Toegang tot betaalbare geneesmiddelen

Omschrijving MVO-aspect

56/100 De toenemende druk op zorgkosten is een maatschappelijk probleem. De farmaceutische industrie heeft een rol in het betaalbaar houden van geneesmiddelen, en tevens ligt er een verantwoordelijkheid om ook geneesmiddelen te ontwerpen en te produceren voor minder gangbare ziektes (weesgeneesmiddelen). Een organisatie kan keuzes maken in het enerzijds betaalbaar houden van geneesmiddelen en anderzijds ervoor zorgen dat weesgeneesmiddelen beschikbaar zijn voor consumenten.

Highlights

Voorbeelden van programma's van meerdere deelnemers op toegang tot betaalbare medicijnen.

Giften van medicijnen aan gemeenschappen.

Gereduceerde tarieven en/of kostprijsstarieven voor zorginstellingen en NGO's.

Aangepaste tarieven voor lage en middel-lage loonlanden (LMIC).

Aandacht voor vergeten tropische ziekten.

Enkele organisaties rapporteren ook meer vooruitstrevende programma's zoals:

Het voorkomen van armoede en gerelateerde gezondheid door gezinsplanning.

Het voorkomen van tekorten en verspilling door voorraadmanagement om beschikbaarheid en houdbaarheid te garanderen.

Observaties

Wereldwijd hebben veel van de deelnemers programma's met betrekking tot 'Toegang tot betaalbare geneesmiddelen'. Het onderwerp blijft echter veelal beperkt tot filantropie. Een aantal organisaties geeft een gedegen analyse van de verbondenheid tussen gezinsplanning en welvaart en gezondheid. Het merendeel van de programma's is gericht op Low Middle Income Countries (LMIC) en op de Verenigde Staten. Uiteraard heeft dat te maken met de zetel van het (internationale) hoofdkantoor. Daarnaast wordt de impact van programma's van het (internationale) hoofdkantoor vaak gerapporteerd als: *"we willen X mensen helpen, we hebben X dollar geschonken en X mensen bereikt"*. Deze uitingen worden niet in context geplaatst, waardoor niet duidelijk wordt gemaakt wat projecten nu echt opleveren of wat de omvang van dergelijke projecten in het totaal van het geheel is. Een suggestie zou zijn om specifiek te gaan rapporteren over hoeveel mensen er zijn bereikt, die anders geen toegang hadden tot deze middelen.

Voor 'scope Nederland' zijn programma's nog beperkt. Dat wil zeggen dat bedrijven programma's hebben voor het toegankelijk maken van geneesmiddelen in LMIC landen en onvoldoende beantwoord of beschreven hebben hoe zij beleid voeren op het prijsbeleid in Nederland.

<i>Toegang tot betaalbare geneesmiddelen</i>	2023	2024
Maatregel	79%	91%
Maatregel compleet	33%	45%
Meten	50%	64%
Meten compleet	0%	0%
Business impact	63%	82%

Conclusie

De deelnemende bedrijven tonen zich zeer bewust dat kosten van medicijnen een drempel vormen, maar de focus (vanuit het (internationale) hoofdkantoor) ligt voorlopig op LMIC-landen. De sector kan meer laten zien wat er lokaal wordt gedaan, ook in samenwerking met overheden, verzekeraars en andere stakeholders. Actieve inmenging in de toegang tot betaalbare geneesmiddelen kan een aspect zijn waarop de sector door middel van lokale stakeholderdialogoog en initiatieven meer begrip en verbeterd imago kan creëren bij het algemene publiek.

Aandachtspunten

- Omvang van programma's in de context plaatsen.
- Lokale programma's uitrollen en impact kwantificeren.
- Samenwerkingen met overheden en verzekeraars intensiveren en publiek maken.
- Aandacht voor minder bedeelden in hogere inkomenslanden (bijvoorbeeld groepen die vanuit kostenoverweging of andere angst niet naar de dokter durven).

3.4.6 Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI)

47/100

Omschrijving MVO-aspect

Leveranciersketens van producten en materialen hebben MVO-risico's, zoals oneerlijke beloning, gevaarlijke arbeidsomstandigheden, gedwongen- of kinderarbeid, corruptie, vervuiling, ontbossing, landonteigening en andere schendingen van mensenrechten. Als bedrijven dergelijke risico's identificeren kunnen zij hun invloed gebruiken en actief bezig gaan om deze onderwerpen bespreekbaar te maken en te gaan verbeteren (ook voor toeleveranciers).

Highlights

Programma's van deelnemers op maatschappelijk verantwoord inkopen.

Groeiende aandacht voor de leveranciersketen door ondertekening gedragscodes en bevestigingen met betrekking tot MVO.

Het uitvoeren van MVO-beoordelingen en inventarisaties, inclusief audits van leveranciers en partners.

Groeiende aandacht door ketenrisico's als CO₂ (scope 3) inventarisatie en SBTI, maar ook vervuiling en Actieve Farmaceutische Ingrediënten (API).

MVI heeft een hogere score indien due diligence-onderzoek in de keten is gedaan.

Observaties

Het MVO-aspect maatschappelijk verantwoord inkopen heeft op het niveau van het (internationale) hoofdkantoor veel aandacht. Maar er wordt vooral gerapporteerd over het ondertekenen van gedragscodes.

Ook dit jaar is er een groep organisaties die verder gevorderd is in het ketenonderzoek naar MVO-risico's (Due Diligence, zie §3.5.7). Deze deelnemers gaan met hun programma verder dan directe leveranciers en scoren aanmerkelijk hoger op dit aspect dan organisaties die hier nog in een verkennende fase zitten.

Due diligence groepen, score < 50 versus ≥50

	<i>Resultaat Due Diligence</i>	<i>Resultaat MVI</i>
Verkenndend	27%	36%
Gevorderd	77%	63%
Verschil	50%	27%

Er worden veel eisen gesteld aan leveranciers. Waar voorheen een enorme nadruk op kwaliteit en productveiligheid lag, komen er steeds meer MVO-criteria naar voren. Naast mensen- en arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie, komt er met het eerder besproken SBTI-commitment ook meer aandacht voor CO₂. Het zorgt er ook voor dat diverse organisaties CO₂-rapportage verlangen van hun leveranciers ten behoeve van hun eigen CO₂-inventarisatie. Dit is vaak terug te vinden in de eisen en inkoopvoorwaarden voor leveranciers. Een waarneming is dat waar de focus naar CO₂ verschuift, onderwerpen als mensen- en arbeidsrechten en milieu minder belicht worden.

<i>Maatschappelijk verantwoord inkopen</i>	2023	2024
Maatregel	83%	91%
Maatregel compleet	25%	45%
Meten	33%	24%
Meten compleet	8%	6%
Business impact	75%	76%

Conclusie

Maatschappelijk verantwoord inkopen wordt voornamelijk gedragen door het (internationale) hoofdkantoor. Het belang van het aspect wordt weliswaar ingezien, maar de rapportage is vaak nog incompleet en het ontbreekt nog aan monitoring van de keten. Het uitvoeren van Due diligence zorgt voor scherpere focus en een verbeterde score op dit aspect.

Aandachtspunten

- Werken vanuit Due Diligence.
- Monitoren van leveranciers.
- Delen van resultaten en concrete gerealiseerde verbeteringen in de keten.

Wij zien dat sectoren die actief samenwerken op maatschappelijk verantwoord inkopen in staat zijn om hun invloed te vergroten en effectieve programma's neer te zetten. Er zijn goede voorbeelden onder de collega-bedrijven.

3.5

MVO-Management

Voor het volledige criteria overzicht verwijzen wij naar het TIM-protocol.

3.5.1

Commitment

92/100

De sector laat via verslaglegging van het (internationale) hoofdkantoor zien dat er commitment is aan MVO, inclusief een visie op materiële MVO-aspecten. Met name op lokaal niveau is het commitment niet altijd geformaliseerd en is niet altijd helder wat de materiële MVO-aspecten zijn. Enkele organisaties hebben lokaal wel een formeel commitment afgegeven.

- Over het algemeen ontbreken de volgende criteria:
- a. Het hebben van een formele (ondertekende) MVO-verklaring.
 - b. Het geven van een langetermijnvisie op de belangrijkste, materiële MVO-aspecten.

3.5.2

Gedragscode

91/100

Bijna alle deelnemers beschikken over een gedragscode. Indien aanwezig, is deze inhoudelijk van hoge kwaliteit. Gedragscodes omvatten ethische onderwerpen, uitwerking op basis van relevante MVO-aspecten, klokkenluidersregelingen en monitoring. De ontbrekende schakel is dat in een aantal gevallen niet zichtbaar wordt hoe men blijvend bewustzijn creëert in de organisatie en hoe er wordt omgegaan met sancties bij overtredingen van deze code.

3.5.3

Bestuur

75/100

Als er een gedegen verslag van het (internationale) hoofdkantoor is, dan is er veel informatie beschikbaar over het functioneren van het bestuur op het hoogste niveau in de organisatie.

Bij kleinere, lokale organisaties is echter minder duidelijk waar de verantwoordelijkheid ligt. Met name de formele vastlegging van de MVO-vertegenwoordiging op lokaal niveau ontbreekt (in 39 procent van de gevallen). De minst scorende criteria zijn:

- a. Er is een procedure voor het selecteren van toezichthouders, waarin MVO is meegenomen als kennisgebied. Dit is zichtbaar in de actuele samenstelling van de raad van toezicht (64 procent).
- b. De organisatie beschikt over een procedure om alle bestuurders en de directie te beoordelen op MVO-prestaties, inclusief indicatoren voor beloning en bonussen (39 procent).

Positief om te vermelden is dat beloning gebaseerd op MVO-doelen en resultaten aan het groeien is. Er zijn voorbeelden waar deze doelen en resultaten al voor twintig procent meetellen in de variabele beloning. Tevens constateren wij dat dit principe ook meer en meer toegepast wordt in de onderliggende managementlagen van de organisatie.

3.5.4

MVO-Aanpak

44/100

De management-aanpak en -doelstellingen borgen het creëren van blijvende impact. Er wordt gekeken naar langetermijn- ambitie, middellange- en kortetermijndoelstellingen, compleetheit van de doelstellingen, resultaten en monitoring (actief gebruik MVO-dashboard) en het inzichtelijk maken van de evaluatie van het MVO-aspect (wordt het MVO-aspect meegenomen in de management review?).

Onderwerp -2023	Ambitie	Doel MKT	Compleet	Monitor	Review
Milieubelasting Geneesmiddelen	79%	38%	4%	13%	21%
Klimaat & Energie	83%	83%	46%	50%	67%
Gezond & veilig werken	79%	33%	4%	46%	38%
Toegang tot betaalbare medicijnen	67%	33%	8%	21%	29%
Maatschap. verantwoord inkopen	83%	25%	8%	25%	33%

Onderwerp -2024	Ambitie	Doel MKT	Compleet	Monitor	Review
Milieubelasting Geneesmiddelen	82%	36%	3%	12%	18%
Klimaat & Energie	94%	88%	55%	76%	79%
Gezond & veilig werken	88%	39%	3%	48%	39%
Toegang tot betaalbare medicijnen	82%	39%	6%	24%	27%
Maatschap. verantwoord inkopen	85%	24%	3%	21%	36%

Veelal zijn er stevige ambities en langetermijndoelen terug te vinden. Op klimaat en energie na, is de mate waarin deze ambitie vertaald wordt naar concrete middellange- en korte- termijn-doelstellingen erg laag. Het doel SMART maken gebeurt weinig en het monitoren op KPI's is daarmee ook laag. Daarnaast signaleren we dat doelstellingen worden gesteld op het niveau van het (internationale) hoofdkantoor, maar dat dit niet expliciet wordt doorvertaald naar doelstellingen op lokaal niveau. De sector zou zeker lokale doelstellingen kunnen ontsluiten op MVO-aspecten als klimaat en energie, en gezond en veilig werken. De evaluatie van de MVO-aspecten scoort wat hoger, zij het niet altijd getalsmatig onderbouwd, doordat er wel her en der kwalitatieve beschouwingen zijn, met name op gebieden als klimaat en veiligheid. Laatste opvallende punt is dat ook de evaluatie in de rapporten van de moederorganisaties veelal beperkt is.

3.5.5

MVO relevantiebepaling

70/100

Het startpunt van MVO is het bepalen welke specifieke MVO-onderwerpen op het bedrijf van toepassing zijn. Dit begint met het screenen van MVO-onderwerpen. Hierbij dient de waardeketen als uitgangspunt. Dus naast MVO-onderwerpen die direct van toepassing zijn op de bedrijfsvoering, wordt ook nagedacht over de aspecten van de leveranciersketen van de geleverde producten en diensten.

Van de organisaties voor wie dit onderdeel van toepassing is (64 procent van de bedrijven), is er vaak een vorm van MVO-analyse beschikbaar. Maar over het algemeen wordt alleen de uitkomst weergegeven, waardoor het niet altijd duidelijk is of de hele waardeketen is bekeken, hoe bepaalde keuzes tot stand zijn gekomen en ook niet duidelijk wordt waarom een onderwerp als significant of materieel wordt beschouwd. Aanbeveling is om de selectie van MVO-onderwerpen transparanter te maken om zo stakeholders mee te nemen in wat je bedoelt en waarom. Dit zou flink kunnen bijdragen in het verbeteren van het imago van de sector.

3.5.6

Stakeholders & Materialiteit

75/100

Het identificeren van alle belanghebbende partijen die van invloed zijn op de organisatie en/of worden beïnvloed door de activiteiten en besluiten van de organisatie is een belangrijk onderdeel van MVO. Bij het onderdeel stakeholders gaat het er om te laten zien dat dat de (belangrijke) stakeholders actief worden betrokken. De toekomstbestendigheid van een organisatie wordt groter naarmate de belangen van belangrijke stakeholders worden meegenomen in de strategievorming, door middel van een materialiteitsanalyse. (In termen van de CSRD wordt tegenwoordig gesproken over de DMA: dubbele materialiteitsanalyse.) Van de organisaties voor wie dit onderdeel van toepassing is (52 procent van de bedrijven) is in bijna alle gevallen een materialiteitsanalyse

uitgevoerd. Het is dan ook rondit bemoedigend om te zien dat het overgrote deel van de (internationale) hoofdkantoren (82 procent) een degelijke vorm van stakeholderdialoog heeft georganiseerd en daarover rapporteert. Ook zien we enkele vormen van stakeholderbenadering op lokaal niveau. Zoals eerder aangegeven kan het actief betrekken van stakeholders een positief effect hebben op de bedrijfsvoering en het imago van de sector, omdat dit blijkt geeft van het waarderen van hun belangen. Hiermee is de aanbeveling om werkelijk de dialoog aan te gaan en te laten zien hoe stakeholders invloed hebben op de bedrijfsvoering en (MVO-) strategie.

3.5.7

Due diligence

47/100

Due diligence staat voor het ijverig onderzoeken of zich mogelijk schendingen voordoen in de leveranciersketen van een bedrijf, van grondstof tot halffabricaat. Met schendingen wordt bedoeld het niet naleven van wetgeving en internationale conventies op het gebied van mensenrechten, arbeidspijpaktijk, milieu en eerlijk zaken doen.

De meeste organisaties hebben wel een beeld van welke onderwerpen er spelen in hun keten (88 procent). Hoe er invloed kan worden uitgeoefend op de keten hebben bedrijven vaak minder scherp op het netvlies (45 procent). Bij het uitvoeren van Due diligence hoort ook de werkwijze hoe er wordt geanticipeerd op mogelijke misstanden in de keten. Van de deelnemers laat 30 procent een duidelijk stappenplan zien voor het beïnvloeden van de gehele keten. Daarnaast constateren we dat circa 36 procent van de deelnemers laat zien de supply chain actief te monitoren. En tenslotte deelt 15 procent ook daadwerkelijk resultaten en de uitkomsten hiervan.

Verbeterpunten:

- Meer inzichtelijk maken hoe men de leveranciersketen beïnvloedt om mensenrechtenschendingen en misstanden op het gebied van arbeidspijpaktijk en milieu tegen te gaan, c.q. MVO te adresseren.
- Het ontsluiten van het mechanisme voor

monitoring en het delen van de resultaten en uitkomsten.

- De analyse en aanpak ontwerpen voor meer dan alleen de directe leveranciers.
- Het wegen van arbeids- en mensenrechten bij indirecte leveranciers.

In §3.4.6 is al getoond dat organisaties die het Due diligence-proces specifiek hebben doorlopen beter presteren op maatschappelijk verantwoord inkopen.

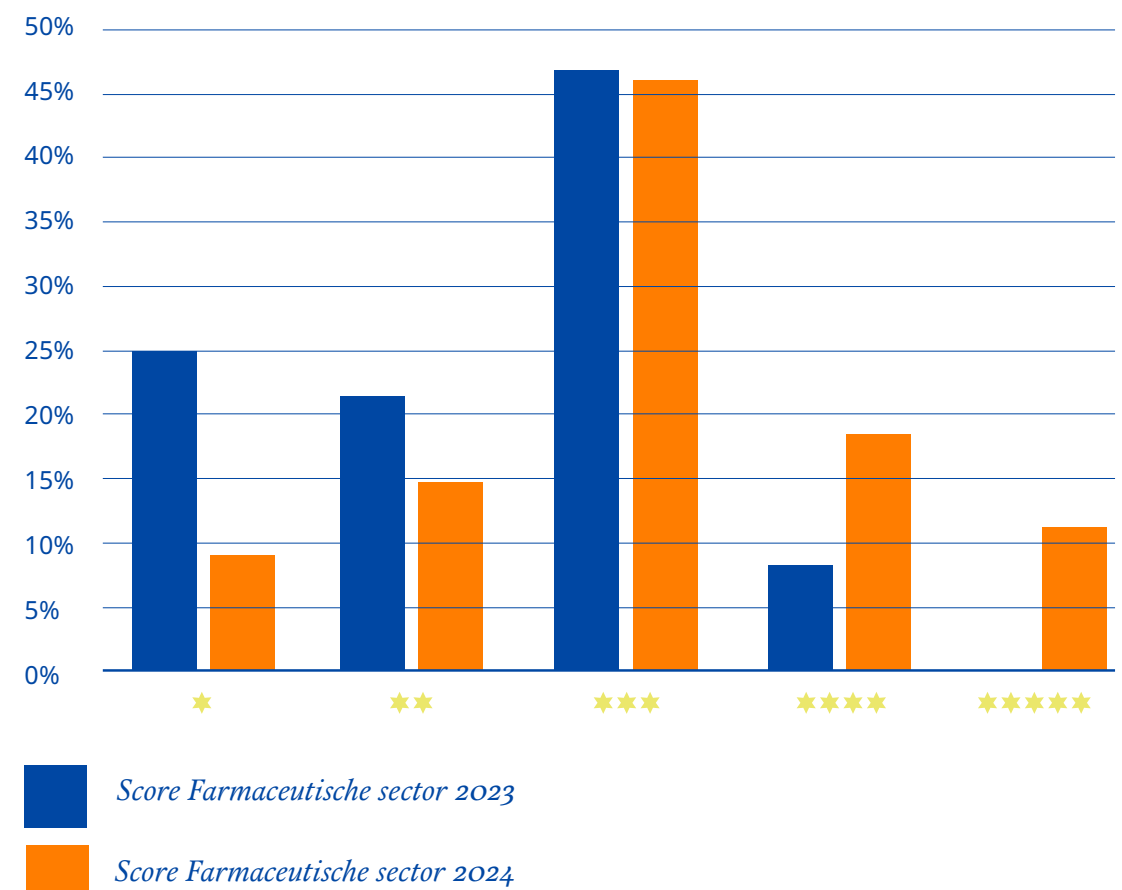
4.

Conclusies en aanbevelingen VIG leden

“Als prestaties worden gemeten, verbeteren ze. Wanneer prestaties worden gemeten en gerapporteerd, versnelt de snelheid van verbetering,”

De grafiek op deze pagina toont een vergelijking tussen de sterrenscore van de deelnemende VIG-leden van het afgelopen rapportagejaar (2024) versus de nulmeting (2023). De praktijk bevestigt de wet van Pearson. We zien vanuit de tweede meting dat de prestaties zijn verbeterd. De conclusies en aanbevelingen uit deze meting vormen het startsein om nu te versnellen.

Benchmark - Grafiek

In elke sectie van dit rapport en per criterium zijn al diverse conclusies en aanbevelingen opgenomen. Hieronder vatten we de hoofdlijn samen. Een groot deel van de conclusies en aanbevelingen van vorig jaar is nog steeds geldig, maar er zijn mooie stappen voorwaarts gemaakt! De voortgang wordt in elke sub-sectie kort besproken.

STAPPEN VOORWAARTS

Met een gemiddelde stijging van 11 procent zien we een positieve tendens. Veel bevindingen van vorig jaar zijn door de leden toegepast, en ook zijn er nog verbetermogelijkheden. De VIG kan als sector blijven groeien op ESG, door het blijven toepassen van de aanbevelingen.

Rapportage nieuwkomers

Meer VIG-leden zijn ingestroomd om hun ESG-programma transparant te maken en deze aspecten zijn meegenomen in de score. Waar de sector met de nulmeting 42 procent scoorde, halen de nieuwe deelnemers aan dit onderzoek gemiddeld meteen al 52 procent. Dat is 10 procent meer dan het resultaat van de nulmeting. Door het betrekken van leden en de respons te verhogen kan er een nóg scherper beeld gegenereerd worden van de sector in zijn geheel.

Actieve update/rapportage

De groep deelnemers die actieve updates heeft aangeleverd, laat een stijging zien van 16 procent. De helft van deze stijging is afkomstig van verbeteringen op het gebied van impact en management. Het actief bijwerken, ontwikkelen en de aandacht ervoor levert resultaten op.

Kanttekeningen

De groep deelnemers die niet actief een update heeft gedaan, geeft aan:

- Geen tijd gekregen te hebben om aan de slag te gaan met deze informatie;
- Geen toestemming te hebben om te rapporteren;
- MVO vaak als ‘een taak erbij’ te zien; andere werkzaamheden hebben voorrang; en
- Markt- en/of (geo)politieke belemmeringen te ervaren.

4.1

Transparantie

Maak Nederlandse MVO-verslagen

De moederorganisaties maken veelal een compleet MVO (ESG)-verslag. Echter, deze rapporten zijn geschreven vanuit een holistische mondiale context en gaan daardoor niet in op lokale MVO-uitdagingen. Als VIG-leden op lokaal niveau begrip

willen creëren is het noodzakelijk om ook op lokaal niveau transparant te zijn, met focus op lokale problematiek.

Donaties in derdewereldlanden zijn geweldige initiatieven, maar lokale stakeholders willen ook weten hoe bevolkingsgroepen in Nederland - die zich nu de juiste medicijnen niet kunnen veroorloven - geholpen kunnen worden. Of hoe de problematiek rond weesgeneesmiddelen in Nederland wordt aangepakt. En men wil in Nederland zien hoe lokaal de CO₂-uitdaging wordt aangepakt of hoe de keten wordt gemanaged. Dit betekent dat er lokale rapportage(s) moet(en) ontstaan die een samenspel zijn tussen de programma's van het (internationale) hoofdkantoor die heel relevant zijn voor de Nederlandse context. En dit dan gecombineerd met een lokale focus op relevante onderwerpen voor de Nederlandse samenleving, zoals de CO₂-footprint van distributie en de betaalbaarheid van medicijnen in Nederland.

Plaats MVO verhalen in context en maak ze begrijpelijk

Tot slot bevelen wij aan vooral begrijpelijke (lees: minder technische) verhalen te vertellen en deze in een lokale context te zetten. Als er geen informatie is, gaan veel stakeholders er per definitie van uit dat het zo goed als zeker niet in orde zal zijn. Door het vertellen van MVO-verhalen kan de context van de situatie nader worden toelicht, in begrijpelijke taal voor stakeholders. Waarom bepaalde keuzes worden gemaakt, of waarom het is zoals het is.

STAPPEN VOORWAARTS

Na de nulmeting hebben diverse leden direct of in de loop van het jaar ervoor gekozen om de rapportage publiek te delen in het MVO-Register. Inmiddels zijn er acht leden die goedkeuring hebben om deze informatie te delen. De groep deelnemers die actieve updates heeft aangeleverd, laat een stijging zien van 16 procent. De helft van deze stijging is afkomstig van transparantie en het ontsluiten van informatie in het register. De andere helft is gerelateerd aan verbeteringen op het gebied van impact en management. Een andere waarneming hierin is dat een aantal bedrijven er bewust voor gekozen heeft om gedurende

het jaar het MVO-dossier bij te werken, wat de druk en tijdsbesteding van een eindrapportage aanzienlijk vermindert.

4.2

Impact

Milieubelasting geneesmiddelen: verbeter ‘product stewardship’

Het MVO-aspect ‘Milieubelasting geneesmiddelen’ is een MVO-aspect in ontwikkeling. De huidige focus is op de milieueffecten van de medicijnen zelf. Het groeiend besef dat niet alleen medicijnen, maar ook de afbraakproducten van medicijnen milieuschade kunnen veroorzaken verdient meer uitwerking. Stakeholders moeten begrijpen dat het toelaten van medicijnen een uitgebreid complex proces betreft en dat fabrikanten niet over één nacht ijs kunnen gaan bij het aanpassen van recepturen. Maar de start ligt niettemin bij fabrikanten, die door middel van gedegen onderzoek laten zien wat afbraakproducten überhaupt voor milieuschade kunnen aanrichten.

De chemische en farmaceutische industrie maken al gebruik van ‘Product Stewardship’-programma’s. De kern van Product Stewardship is: “wat je op de markt brengt, daar ben je verantwoordelijk voor’. Product Stewardship is een benadering voor het beheer van de milieueffecten van verschillende producten en materialen en in verschillende stadia van hun productie, het gebruik ervan en de verwijdering. Door bestaande product stewardshipprogramma’s te verbreden kan in samenwerking met stakeholders en cliënten worden gewerkt aan het verkleinen van de milieubelasting van medicijnen en afbraakproducten.

Klimaat & Energie: Maak lokale inspanning zichtbaar (inclusief scope 3)

Het MVO-aspect ‘Klimaat en energie’ staat duidelijk op de kaart. Programma’s worden actief aangestuurd door het (internationale) hoofdkantoor, inclusief metingen en presentatie van resultaten. De belangrijkste aanbeveling is om de huidige programma’s door te zetten - inclusief onderzoek naar de footprint van de keten (scope 3) - en om over de resultaten van lokale programma’s

(mobiliteit en distributie) te rapporteren, om op die manier zichtbaar te zijn voor lokale stakeholders NB: De footprint van de kantooromgeving en mobiliteit zullen in het totaal niet de boventoon voeren, maar zijn belangrijk als visueel middel om te laten zien dat het reduceren van de CO₂-footprint de volle aandacht heeft.

Gezond & veilig werken: aandacht voor vitaliteit

Veilig werken is een volwassen MVO-aspect, gemanaged vanuit het (internationale) hoofdkantoor, inclusief meting van resultaten. De belangrijkste aanbeveling is om op lokaal niveau meer sturing te geven aan het onderwerp vitaliteit.

Toegang tot betaalbare geneesmiddelen: aandacht voor lokale programma's

De focus op toegang tot medicijnen (vanuit het (internationale) hoofdkantoor) is op LMIC-landen. De aanbeveling voor de moederorganisatie(s) is om de omvang van de programma’s beter in context te plaatsen. Een quote als “We hebben x gedoneerd aan...” spreekt maar beperkt tot de verbeelding. De VIG-bedrijven in Nederland kunnen meer laten zien wat er lokaal wordt gedaan, ook in samenwerking met overheden, verzekeraars en andere stakeholders. Constructieve dialoog over de toegang tot betaalbare geneesmiddelen kan een aspect zijn waarvoor de sector (door middel van lokale stakeholderdialoog en initiatieven) meer begrip en een verbeterd imago kan creëren bij het algemene publiek. De belangrijkste aanbeveling is dus om lokale programma’s uit te rollen, de impact te kwantificeren en het project te communiceren.

MVI: pas due diligence toe, maak stappenplan en voer uit

Uit de meting blijkt dat bedrijven die het due diligence-proces specifiek hebben doorlopen beter presteren op maatschappelijk verantwoord inkopen. MVI wordt voornamelijk gedragen door het (internationale) hoofdkantoor. Het belang van het aspect wordt ingezien, maar vaak is de rapportage nog incompleet. Het ontbreekt nog aan monitoring van de keten. Hier is de belangrijkste aanbeveling dan ook om due diligence nauwgezet uit te voeren en van hieruit een gedegen stappenplan te ontwikkelen en uit te voeren, inclusief het monitoren van leveranciers.

STAPPEN VOORWAARTS

Al met al een groei van 8 procent over alle impact onderwerpen. De onderwerpen klimaat en energie, veiligheid en gezondheid en toegang tot betaalbare medicijnen zijn verbeterd met meer dan 10 procent. Milieubelasting van geneesmiddelen en maatschappelijk verantwoord inkopen zijn verbeterd maar met 3 en 4 procent.

Programma's

De groei is met name bewerkstelligd doordat er meer maatregelen ontsloten worden en programma's completer worden. Wat hieraan heeft bijgedragen is:

- De nulmeting zelf (wat zijn de hiaten?).
- Het beter schetsen van de lokale context (wat is relevant voor de organisatie?).
- Inventarisatie (wat doen we al, maar rapporteren we nog niet?).
- Evaluatie (wat blijft er over en hebben we daar mogelijk nog gegevens van?).

Deze werkwijze heeft veel focus gelegd op verzamelen van informatie. Een enkel bedrijf heeft meerdere medewerkers uit diverse onderdelen van de organisatie ingezet om alle deelgebieden van de onderwerpen te belichten en uiteindelijk daarover te rapporteren. Deze inspanning heeft tot een meer dan degelijk rapport geleid.

Gemeten Impact

Wat de programma's opleveren is een stuk ingewikkelder. Enerzijds zien we dat er kwantitatieve gegevens zijn, maar deze zijn vaak nog niet scherp, of incompleet als we naar het volledige onderwerp kijken. Een elektrisch wagenpark hebben en rapporteren over percentages elektrische voertuigen is bijvoorbeeld geen gemeten impact; het toont alleen het bestaan van het programma aan. Rapporteren over het verbruik in kWh van deze voertuigen over de afgelopen twee jaar is wél gemeten impact.

Maak op basis van de context een heldere definitie van wat je als impact moet of zou willen rapporteren.

De aanbevelingen hierin gaan ook mede over management. Maar eerst de impact zelf.

4.3

Management

Borg MVO in de lokale organisatie

Hoewel het onderdeel management in algemene zin goed scoort, valt op dat verantwoordelijkheden diffuus zijn. Alle moederorganisaties hebben een specifieke afdeling die zich bezighoudt met MVO (ESG). Op lokaal niveau geldt dat niet altijd. MVO is een taak die iemand erbij mag doen (en daar beperkt tijd voor heeft) en soms is het zelfs helemaal niet toegewezen. Dat leidt tot de aanbeveling om taakuitvoering ten aanzien van MVO op lokaal niveau beter te borgen in de organisatie.

Stel SMART MVO doelstellingen op

Ten aanzien van de belangrijkste MVO-aspecten zijn veelal stevige ambities en langetermijndoelen terug te vinden. Deze veelal internationale ambities worden echter over het algemeen niet doorvertaald naar SMART kortetermijndoelstellingen en daarmee zijn ook op lokaal niveau geen doelstellingen ontsloten. Klimaat is hierop een positieve uitzondering. De belangrijkste aanbeveling is derhalve om te starten met het ontsluiten van (lokale) doelstellingen in samenhang met doelstellingen van het (internationale) hoofdkantoor.

Organiseer stakeholder dialoog in Nederlandse/Europese context

Zoals ook aangegeven bij transparantie is lokale stakeholderdialoog essentieel om begrip te creëren bij stakeholders en hiermee het imago van de farmaceutische sector te verbeteren. De belangrijkste aanbeveling is dan ook om lokale stakeholderdialoog explicieter te organiseren en weer te geven.

STAPPEN VOORWAARTS

Management-aanpak en -beoordeling

De managementaanpak en -beoordeling heeft een relatief lage score. Dit wordt mede veroorzaakt doordat er vaak geen duidelijk beeld is van wat er moet worden gemeten. Zoals beschreven bij impact: als er een scherpere context is voor de inhoud van een

onderwerp - en uit welke deel gebieden dat onderwerp zou moeten bestaan - dan kan de managementaanpak ook significant verbeteren. De aanbeveling is dan ook om impact te koppelen aan management-KPI's om gecreëerde positieve impact blijvend te borgen. Impact kan gemanaged worden door KPI's te ontwikkelen die aansluiten bij deze (deel) onderwerpen, zodat in de toekomst hierop kan worden gerapporteerd. Ook kunnen op basis van deze waarden lokale doelstellingen ontwikkeld worden die aansluiten en bijdragen aan de ambitie, maar tevens aan de corporate doelstellingen.

Bestuur

De wijze waarop de leden hun lokale bestuur hebben ingericht is verbeterd, toch kan de sector zichzelf hier nog verbeteren. En dan specifiek op hoe MVO-verantwoordelijkheden, inclusief strategie en management, formeel belegd zijn binnen de organisatie.

4.4

Conclusies en aanbevelingen voor de VIG

Treed gezamenlijk naar voren in het maatschappelijk debat

In veel van de beoordelingen komt naar voren dat diverse stakeholders in de maatschappij een (onjuist) vooroordeel hebben over de farmaceutische industrie en haar maatschappelijke functie. Er is ook verwarring over de rol die Nederlandse verzekeraars en de overheid spelen inzake maatschappelijke onderwerpen. Een onderwerp als Toegang tot en betaalbare geneesmiddelen is daarvan een goed voorbeeld. Het niet begrijpen van de rolverdeling tussen farmaceutische bedrijven, de verzekeraars en de overheid - gecombineerd met defensief handelen (gebrek aan communicatie) vanuit de farmaceutische industrie - wakkert onbegrip verder aan. Het nadrukkelijk bijdragen aan het brede maatschappelijk debat, het geven van context, transparantie over dilemma's en duidelijke oplossingsrichtingen zullen een positieve bijdrage leveren aan het begrip over en het imago van farmaceutische industrie.

Faciliteer samenwerking op onderwerpen

Op het gebied van MVO kunnen de leden van elkaar leren. Er is een groeiende aandacht voor bijvoorbeeld de milieu-impact van medicijnen. Het is een voorbeeld waarbij de VIG een rol kan spelen bij de ontwikkeling van sector brede richtlijnen en criteria om de impact van medicijnen op het milieu te beoordelen. Als vertegenwoordiger van de sector kan de VIG, ook internationaal, een leidende en verbindende rol nemen in de dialoog over dergelijke MVO-aspecten.

TIM-kaart Farmaceutische Industrie - Handel

Het handelen en leveren van geneesmiddelen.

De TIM-kaarten van Stichting MVO-Register maken maatschappelijk verantwoord ondernemen toegankelijk en implementeerbaar voor alle organisaties. Een TIM-kaart laat zien welke MVO aspecten het meest relevant zijn per bedrijfstak. Meer weten? Vraag een account aan via www.mvo-register.nl en ga naar de resources.

Hieronder treft u de belangrijkste MVO-aspecten voor deze categorie. Dit is geen volledig overzicht van 'alle' relevante onderwerpen. De MVO-onderwerpen zijn door het MVO-Register geselecteerd op basis van marktanalyse en deskundigheid. De significantie van MVO-onderwerpen kan variëren per bedrijf; onderwerpen kunnen worden toegevoegd of verwijderd.

Milieu

Gebruik en milieubelasting geneesmiddelen

Mens en milieu worden beïnvloed door werkbare stoffen in geneesmiddelen en omgekeerd. De farmaceutische industrie kan bijdragen aan het verkleinen van de impact van geneesmiddelen op het milieu. Denk aan het voorkomen van overmatig gebruik van geneesmiddelen inclusief voorlichting aan consumenten betreft het afvoeren van geneesmiddelen.

ISO 26000
Classificatie:

Voorkomen van
milieuvuiling
– product/dienst:

SDG
Classificatie:

Verzekert toegang tot duurzaam
beheer van water en
sanitair voor iedereen.

SDG
Classificatie:

Verzekert duurzame consumptie-,
en productiepatronen.

Klimaat & energie

Broeikasgassen zoals CO₂ zijn de grootste reden voor klimaatverandering. Dit onderwerp gaat over het verlagen van de CO₂-voetafdruk van de organisatie door de energievraag te reduceren, energie-efficiëntie toe te passen en hernieuwbare energie te gebruiken voor gebouwen, distributie en mobiliteit.

ISO 26000
Classificatie:

Klimaatverandering – bedrijf

SDG
Classificatie:

Verzekert toegang tot betaalbare,
betrouwbare, duurzame
en moderne energie voor
iedereen.

SDG
Classificatie:

Neem dringend actie om
klimaatverandering en haar
impact te bestrijden.

Sociaal

Gezond en veilig werken

Mensen worden tijdens het werk blootgesteld aan diverse arbeids- en gezondheidsrisico's. Werkgevers kunnen deze risico's beperken voor medewerkers en externe inhuur, bijvoorbeeld gerelateerd aan zwaar fysiek werk, werken met machines en mogelijk chemicaliën. Een werkgever kan maatregelen nemen om een veiligheid van (externe) werknemers te garanderen, werkgerelateerd letsel of ziekte te voorkomen, en vitaliteit te stimuleren.

ISO 26000
Classificatie:

Gezondheid en veiligheid op het werk – bedrijf

SDG
Classificatie:

Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.

Bestuur

Toegang tot betaalbare geneesmiddelen

De toenemende druk op zorgkosten is een maatschappelijk probleem. De farmaceutische industrie heeft een rol in het betaalbaar houden van geneesmiddelen en heeft tevens ze een verantwoordelijkheid om ook geneesmiddelen te ontwerpen en produceren voor minder gangbare ziektes. Een organisatie kan keuzes maken in het enerzijds betaalbaar houden van geneesmiddelen en anderzijds ervoor te zorgen dat ook minder gangbare geneesmiddelen beschikbaar zijn voor consumenten.

ISO 26000
Classificatie:

Gezondheid – bedrijf

SDG
Classificatie:

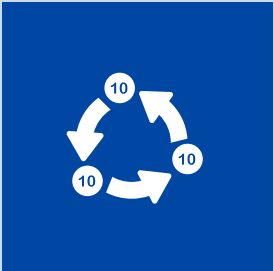

Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Leveranciersketens van producten en materialen hebben MVO-risico's, zoals oneerlijke beloning, gevaarlijke arbeidsomstandigheden, gedwongen- of kinderarbeid, corruptie, vervuiling, ontbossing, landonteigening en andere schendingen van mensenrechten. Als bedrijven dergelijke risico's identificeren dan kunnen zij hun invloed gebruiken en actief bezig gaan om deze onderwerpen bespreekbaar te maken en te gaan verbeteren (ook voor toeleveranciers).

ISO 26000
Classificatie:

Het bevorderen van maatschappelijke verantwoording in de waardeketen – supply chain

SDG
Classificatie:

Beëindig armoede overal en in al haar vormen.

SDG
Classificatie:

Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.

TIM-kaart Farmaceutische Industrie - Productie

Het produceren en leveren van geneesmiddelen.

De TIM-kaarten van Stichting MVO-Register maken maatschappelijk verantwoord ondernemen toegankelijk en implementeerbaar voor alle organisaties. Een TIM-kaart laat zien welke MVO-aspecten het meest relevant zijn per bedrijfstak. Meer weten? Vraag een account aan via www.mvo-register.nl en ga naar de resources.

Hieronder treft u de belangrijkste MVO-aspecten voor deze categorie. Dit is geen volledig overzicht van 'alle' relevante onderwerpen. De MVO-onderwerpen zijn door het MVO-Register geselecteerd op basis van marktanalyse en deskundigheid. De significantie van MVO-onderwerpen kan variëren per bedrijf, onderwerpen kunnen worden toegevoegd of verwijderd.

Milieu

Productie en milieubelasting geneesmiddelen

Mens en milieu worden beïnvloed door werkbare stoffen in geneesmiddelen en omgekeerd. De farmaceutische industrie kan bijdragen aan het verkleinen van de impact bij productie van geneesmiddelen op het milieu. Denk bijvoorbeeld aan het vermijden van chemicaliën en afbraakproducten van geneesmiddelen die in het oppervlaktewater terecht komen of anderszins het milieu negatief kunnen beïnvloeden en het voorkomen van lozingen en verspilling.

Klimaat & energie

Broeikasgassen zoals CO₂ zijn de grootste reden voor klimaatverandering. Dit onderwerp gaat over het verlagen van de CO₂-voetafdruk van de organisatie door de energievraag te reduceren, energie efficiëntie toe te passen en hernieuwbare energie te gebruiken voor het productieproces, gebouwen, distributie en mobiliteit.

Sociaal

Gezond en veilig werken

Mensen worden tijdens het werk blootgesteld aan diverse arbeids- en gezondheidsrisico's. Werkgevers kunnen deze risico's beperken voor medewerkers en externe inhuur, bijvoorbeeld gerelateerd aan zwaar fysiek werk, werken met machines en mogelijk chemicaliën. Een werkgever kan maatregelen nemen om een veiligheid van (externe) werknemers te garanderen, werkgerelateerd letsel of ziekte te voorkomen, en vitaliteit te stimuleren.

ISO 26000
Classificatie:

Gezondheid en veiligheid op het werk – bedrijf

SDG
Classificatie:

Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.

Bestuur

Toegang tot betaalbare geneesmiddelen

De toenemende druk op zorgkosten is een maatschappelijk probleem. De farmaceutische industrie heeft een rol in het betaalbaar houden van geneesmiddelen en heeft tevens een verantwoordelijkheid om ook geneesmiddelen te ontwerpen en produceren voor minder gangbare ziektes. Een organisatie kan keuzes maken in het enerzijds betaalbaar houden van geneesmiddelen en anderzijds ervoor zorgen dat ook minder gangbare geneesmiddelen beschikbaar zijn voor consumenten.

ISO 26000
Classificatie:

Gezondheid – bedrijf

SDG
Classificatie:

Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Leveranciersketens van producten en materialen hebben MVO-risico's, zoals oneerlijke beloning, gevaarlijke arbeidsomstandigheden, gedwongen- of kinderarbeid, corruptie, vervuiling, ontbossing, landonteigening en andere schendingen van mensenrechten. Als bedrijven dergelijke risico's identificeren dan kunnen zij hun invloed gebruiken en actief bezig gaan om deze onderwerpen bespreekbaar te maken en te gaan verbeteren (ook voor toeleveranciers).

ISO 26000
Classificatie:

Het bevorderen van maatschappelijke verantwoording in de waardeketen – supply chain

SDG
Classificatie:

Beëindig armoede overal en in al haar vormen.

SDG
Classificatie:

Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.

TIM-kaart Farmaceutische Onderzoek & Ontwerp

Het onderzoeken, ontwerpen en ontwikkelen van geneesmiddelen.
De TIM-kaarten van Stichting MVO-Register maken maatschappelijk verantwoord ondernemen toegankelijk en implementeerbaar voor alle organisaties. Een TIM-kaart laat zien welke MVO-aspecten het meest relevant zijn per bedrijfstak. Meer weten? Vraag een account aan via www.mvo-register.nl en ga naar de resources.

Hieronder treft u de belangrijkste MVO-aspecten voor deze categorie. Dit is geen volledig overzicht van ‘alle’ relevante onderwerpen. De MVO-onderwerpen zijn door het MVO-Register geselecteerd op basis van marktanalyse en deskundigheid. De significantie van MVO-onderwerpen kan variëren per bedrijf, onderwerpen kunnen worden toegevoegd of verwijderd.

Milieu

Productie en milieubelasting geneesmiddelen

Mens en milieu worden beïnvloed door werkbare stoffen in geneesmiddelen en omgekeerd. Bij productonderzoek en -ontwerp kan de farmaceutische industrie bijdragen aan het verkleinen van de impact van geneesmiddelen op het milieu. Denk bijvoorbeeld aan de neveneffecten van de grondstoffen in kaart brengen, het vermijden van chemicaliën en microplastics, het gebruik van afbreekbare stoffen, diervriendelijke testmethoden en het vermijden van afbraakproducten van geneesmiddelen die in het oppervlaktewater terecht komen of anderszins het milieu negatief kunnen beïnvloeden.

ISO 26000
Classificatie:

Voorkomen van milieuvuiling – product/dienst:

SDG
Classificatie:

Verzekeren toegang tot duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen.

SDG
Classificatie:

Verzekeren duurzame consumptie-, en productiepatronen.

Klimaat & energie

Broeikasgassen zoals CO₂ zijn de grootste reden voor klimaatverandering. Dit onderwerp gaat over het verlagen van de CO₂-voetafdruk van de organisatie door de energievraag te reduceren, energie-efficiëntie toe te passen en hernieuwbare energie te gebruiken voor gebouwen en mobiliteit.

ISO 26000
Classificatie:

Klimaatverandering – bedrijf

SDG
Classificatie:

Verzekeren toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.

SDG
Classificatie:

Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.

Sociaal

Gezond en veilig werken

Mensen worden tijdens het werk blootgesteld aan diverse arbeids- en gezondheidsrisico's. Werkgevers kunnen deze risico's beperken voor medewerkers en externe inhuur, bijvoorbeeld gerelateerd aan zwaar fysiek werk, werken met machines en mogelijk chemicaliën. Een werkgever kan maatregelen nemen om een veiligheid van (externe) werknemers te garanderen, werk gerelateerd letsel of ziekte te voorkomen, en vitaliteit te stimuleren.

ISO 26000
Classificatie:

Gezondheid en veiligheid op het werk – bedrijf

SDG
Classificatie:

Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.

Klinische onderzoek

Geneesmiddelen dienen veilig te zijn. Ook in de onderzoek- en ontwikkelfase van geneesmiddelen dienen bedrijven de juiste voorlichting te geven bij klinische tests: de juiste voorlichting, potentiële neveneffecten en gevolgen. Tevens zal een verantwoorde organisatie transparant zijn over de resultaten van tests en gevolgen voor de betreffende deelnemers.

ISO 26000
Classificatie:

Bescherming consumenten-gezondheid en veiligheid – product/dienst

SDG
Classificatie:

Verzekeren een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden.

Bestuur

Toegang tot betaalbare geneesmiddelen

De toenemende druk op zorgkosten is een maatschappelijk probleem. De farmaceutische industrie heeft een rol in het betaalbaar houden van geneesmiddelen, en tevens heeft ze een verantwoordelijkheid om ook geneesmiddelen te ontwerpen en produceren voor minder gangbare ziektes. Een organisatie kan keuzes maken in het enerzijds betaalbaar houden van geneesmiddelen en anderzijds ervoor te zorgen dat ook minder gangbare geneesmiddelen beschikbaar zijn voor consumenten.

ISO 26000
Classificatie:

Gezondheid – bedrijf

SDG
Classificatie:

Verzekeren een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden.

